

Kā pārbaudīt, vai
informācijai internetā
var uzticēties?

ZIŅU IZDEVUMS #45

ŠAJĀ IZDEVUMĀ

- Infografika "Vai jaunieši pārbauda informāciju internetā?"
- Ieteikumi informācijas pārbaudīšanai internetā
- Intervija par tēmu "Bērnu pavadīšana internetā"
- Tuvojas Drošāka Interneta diena #DID2022
- Priecīgus svētkus un uz tikšanos Jaunajā gadā!

INFOGRAFIKA "VAI JAUNIEŠI PĀRBAUDA INFORMĀCIJU?"

Uzņēmums *Telia Company* sadarbībā ar *Drossinternets.lv* 2021.gada rudenī **veica aptauju bērnu un jauniešu vidū, noskaidrojot, vai bērni un jaunieši pārbauda informācijas patiesumu internetā.** Būtiskākie iegūtie dati atspoguļoti infografikā.

Tikai katram trešajam pusaudzim Latvijā ir ieradums pārbaudīt informācijas patiesumu, pirms viņš ar to dalās interneta vidē. Vairāk nekā puse atzīst, ka skolā nav mācījušies, kā pārbaudīt informācijas patiesumu. Ļoti nozīmīga loma cīņā ar nepatiesu vai maldinošu informāciju ir vecākiem, kurus bērni min kā primāro informācijas avotu, lai pārliecinātos par informācijas patiesumu gadījumos, kad bērns internetā ir saskāries ar šaubīgu informāciju vai saprot, ka internetā lasītajam vai redzētajam nevar ticēt.

➤ **Meklējot internetā, bērni Latvijā saskaras ar nepatiesu vai melīgu informāciju**

⚠ **47%** Dažreiz

⚠ **34%** Bieži

⚠ **13%** Reti vai nekad

34% bērnu Latvijā bieži saskaras ar nepatiesu informāciju internetā

Vai skolā Tev ir mācījuši pārbaudīt informāciju?

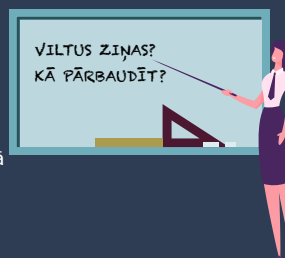

NĒ

JĀ

2021. gadā veiktā pētījuma ietvaros Latvijā aptaujāti 1000 bērnu un pusaudžu vecumā no 11 līdz 17 gadiem. *Telia Company* rosinātajā kvantitatīvajā un kvalitatīvajā pētījumā piedalījās vairāk nekā 5000 pusaudžu Baltijas valstīs, Somijā un Zviedrijā. Pētījums Latvijā veikts ar *Telia Company* grupas uzņēmuma *SIA Telia Latvija* atbalstu.

VILTUS ZIŅAS?
KĀ PĀRBAUDĪT?

INFOGRAFIKA ŠEIT >

IETEIKUMI INFORMĀCIJAS PĀRBAUDĪŠANAI INTERNETĀ

Izmantojot sociālo tīklu platformas, mēs piepildām dažādas vajadzības – nepieciešamību pēc komunikācijas, draudzības, atbalsta, uzmanības, izklaides, izglītošanās un pašattīstības. Tomēr informācijas pieejamība un apmaiņa **ietver sevī arī riskus, kas saistīti ar atrastās informācijas kvalitāti un uzticamību.**

Drossinternets.lv apkopojis sešus ieteikumus, kā izvērtēt un pārbaudīt, vai publicētajai informācijai var uzticēties:

- Pievērs uzmanību **virsrakstam**;
- Saproti **tematu** un tēmu;
- Uzdod sev uzvedinošus jautājumus, kas palīdzēs kritiski izvērtēt informāciju un pievērst uzmanību **detaļām**;
- Pārbaudi informāciju, salīdzinot to ar citiem **uzticamiem** resursiem;

- Pievērs uzmanību **domēna nosaukumam**, saitei un komentāriem;
- Rikojies!** Ziņo sociālo tīklu administrācijai, ja informācija izrādās nepatiesa!

Lai padarītu interneta telpu pēc iespējas uzticamāku un ierobežotu apzināti veidotas viltus informācijas izplatīšanos, ir **svarīgi attīstīt paradumu pārbaudīt, pirms dalīties ar informāciju tālāk.**

IETEIKUMI ŠEIT>

INTERVIJA PAR TĒMU "BĒRNU PAVEDINĀŠANA INTERNETĀ"

Drossinternets.lv iesaka portāla TVNET interviju ar Latvijas Drošāka interneta centra vadītāju Maiju Katkovsku par pēdējā laikā aktuālu problēmu, kas saistīta ar bērnu pavadīšanu internetā. Intervijā M.Katkovska iesaka vecākiem rūpēties par savu bērnu privātumu un neaizrauties ar savu bērnu foto publicēšanu, jo īpaši, ja bērns redzams puskaiks. **"Savu bērnu kailfoto nevajag likt, nevajag nevienam sūtīt, labāk, lai tie paliek privātai lietošanai ģimenes lokā."** Viņa norāda, ka nereti nevainīgas fotogrāfijas no pludmales vai pirts, kas ieliktas mammas vai tēta sociālo tīklu profilā, var tikt lejupielādētas un nonākt apšaubāmās platformās, kur tās tiek dalītas tālāk jau kā bērnu pornogrāfija.

Ņemot vērā, ka šobrīd ļoti dramatiski pieaug bērnu pornogrāfiju saturošu materiālu skaits, **šāda rakstura materiālu izskaušana ir mūsu visu uzdevums**, un to vislabāk ir

izdarīt, reaģējot pēc iespējas ātrāk. "Ja tavs bērns stāsta par kaut ko aizdomīgu internetā vai kaut vai par savu klasesbiedru, pieaugušā uzdevums ir iesaistīties. Galvenokārt tāpēc, ka šie interneta varmākas nerunā tikai ar vienu bērnu,"

pauž centra vadītāja.

Latvijas Drošāka interneta centrs izvērtē ziņojumus, balstoties uz Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem. Neesi vienaldzīgs, [ziņo šeit >](#)

INTERVIJA ŠEIT >

TUVOJAS DROŠĀKA INTERNETA DIENA #DID2022

2022. gada 8. februārī kā ik gadu tiks atzīmēta Vispasaules Drošāka interneta diena (DID) ar saukli **"Drošāks internets sākas ar tevi!"**, aicinot ikvienu domāt par to, kā mēs katrs rūpējamies par savu drošību internetā, un kāds ir mūsu ieguldījums, veidojot labāku interneta vidi.

Drossinternets.lv kā ierasts organizēs aktivitātes, iesaistot pieaugušos, bērnus un jauniešus:

 Sociālā kampaņa "Bīstamā draudzība internetā";

 Piedāvāsim skolām **stundu plānus un mācību materiālus** DID pasākumu un aktivitāšu organizēšanai jūsu skolā, bibliotēkā vai jauniešu centrā;

**Drošāka
Interneta
Diena 2022 | 8.februārī**
Drošāks internets sākas ar tevi!

DROSSINTERNETS.LV

European
Commission

Aicināsim skolas, bibliotēkas, jauniešu centrus **reģistrēt savu DID pasākumu**.

Janvāra ziņu izdevums tiks veltīts tieši Drošāka interneta dienai, sniegsim aktuālāko informāciju par aktivitātēm. Sekojiet līdzi mūsu jaunumiem janvārī!

P ĀRBAUDI, PIRMS UZTICIES

R EĀLS VAI IZDOMĀTS? MEKLĒ FAKTUS!

I NTERNETS SNIEDZ IESPĒJAS. IZMANTO!

E SI VĒRĪGS, PIESKATI SAVAS DIGITĀLĀS PĒDAS

C IENI CITUS INTERNETĀ, IZVĒRTĒ, PIRMS PUBLICĒ

Ī STA DRAUDZĪBA DĀVĀ PATIESU SMAIDU, VIRTUĀLA TIKAI EMOJI

G UDRS INTERNETA LIETOTĀJS RŪPĒJAS PAR SAVU DROŠĪBU KATRU DIENU

U ZMANI SAVUS TUVĀKOS, ESI VIŅIEM BLAKUS ARĪ INTERNETĀ

S V Ē T K U S

Latvijas INTERNETA asociācija

DROSS INTERNETS.LV

PRIECĪGUS SVĒTKUS UN UZ TIKŠANOS NĀKAMGAD!

**JAUTĀ UN
ZIŅO MUMS!**

Jautā mums: info@drossinternets.lv | Ziņojiet par pārkāpumiem internetā:
zinojumi@drossinternets.lv vai caur Drossinternets.lv Ziņojumu formu
Par izbraukuma nodarbībām skolās: nodarbibas@drossinternets.lv.

Līdzfinansē Eiropas Savienības Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments